

Báo chí và sứ mệnh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong kỷ nguyên số

Journalism and the mission of defending the Party's ideological foundation in the digital era

TS. ĐẶNG THANH PHƯƠNG

Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: phuongdtajc@gmail.com

Ngày nhận bài: 14/4/2026

Ngày phản biện: 27/5/2026

Ngày chấp nhận đăng: 20/7/2026

Chủ đề của bài viết thuộc lĩnh vực: Báo chí Truyền thông

Tóm tắt: Trong bối cảnh chuyển đổi số và toàn cầu hóa diễn ra sâu rộng, nhiệm vụ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng đang đứng trước nhiều thách thức mới trên không gian truyền thông hiện đại. Báo chí cách mạng có vai trò then chốt trong trận địa tư tưởng, vừa là “vũ khí sắc bén” truyền bá chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và đường lối của Đảng, vừa phải kết hợp với công nghệ số hiện đại để phát hiện, phản bác các quan điểm sai trái. Trên cơ sở phân tích tư tưởng của V.I. Lênin, Hồ Chí Minh về sứ mệnh của báo chí cách mạng và bối cảnh truyền thông số hiện nay, bài viết phân tích những thách thức đặt ra đối với báo chí cách mạng trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng; đồng thời đề xuất các giải pháp nhằm đổi mới phương thức lãnh đạo, nâng cao năng lực chuyển đổi số, chất lượng đội ngũ và hiệu quả quản trị truyền thông trong thời kỳ mới.

Từ khóa: báo chí cách mạng; nền tảng tư tưởng; kỷ nguyên vươn mình; quản trị thông tin, chủ nghĩa cơ hội; truyền thông số.

Abstract: Against the backdrop of profound digital transformation and globalization, the mission of defending the Party's ideological foundation is facing new challenges in the contemporary media environment. Revolutionary journalism plays a pivotal role on the ideological front, serving not only as a "sharp weapon" for disseminating Marxism-Leninism, Ho Chi Minh's thought, and the Party's guidelines, but also as a means of harnessing modern digital technologies to detect and refute false and distorted viewpoints. Drawing on the ideologies of V.I. Lenin and Ho Chi Minh regarding the mission of revolutionary journalism, together with an analysis of today's digital media environment, this article examines the challenges confronting revolutionary journalism in defending the Party's ideological foundation. It also proposes solutions for renewing leadership approaches, enhancing digital transformation capacity, improving the quality of the journalism workforce, and strengthening the effectiveness of media governance in the new era.

Keywords: revolutionary journalism; Party's ideological foundation; Era of the Nation's Rise; information governance; opportunism; digital communication.

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng và sự bùng nổ của kỷ nguyên số với gần 80 triệu người dùng Internet, công tác tư tưởng của Đảng đang phải đối mặt với những thách thức phi truyền thống vô cùng khốc liệt. Các nền tảng trực tuyến xuyên biên giới đã biến không gian mạng thành “trận địa mới” không tiếng súng, nơi các thế lực

thù địch và chủ nghĩa cơ hội ráo riết lan truyền tin giả, gieo rắc các yếu tố ngoại lai phi văn hóa nhằm chống phá, làm suy thoái tư tưởng chính trị.

Quán triệt tinh thần Nghị quyết số 35 - NQ/TW và Nghị quyết 80 - NQ/TW, nhiệm vụ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng không chỉ là yêu cầu sống còn để giữ vững định hướng xã hội chủ nghĩa, mà còn là bệ phóng

tinh thần quyết định thành bại của khát vọng hùng cường. Thực tiễn đó đòi hỏi báo chí cách mạng Việt Nam phải vươn tầm, khẳng định vững chắc vị thế “bình chủng đặc biệt” trên mặt trận tư tưởng - văn hóa. Báo chí không chỉ là “tiếng nói của Đảng, Nhà nước và nhân dân”, mà còn phải trở thành lực lượng nòng cốt bảo vệ trận địa tư tưởng của Đảng bằng sức mạnh của chân lý, tính định hướng, khả năng phân biệt xã hội và tính thuyết phục công chúng. Đây không chỉ là yêu cầu cấp bách của công tác tư tưởng - văn hóa trong thời đại số, mà còn là vấn đề có ý nghĩa chiến lược đối với năng lực lãnh đạo, năng lực cầm quyền và sự bền vững về nền tảng tư tưởng của Đảng trong giai đoạn phát triển mới.

2. Phương pháp nghiên cứu

Bài viết sử dụng phương pháp luận của chủ nghĩa duy vật biện chứng và chủ nghĩa duy vật lịch sử, kết hợp với các phương pháp nghiên cứu định tính như: phương pháp phân tích tài liệu (nghiên cứu các văn kiện, nghị quyết của Đảng, di sản lý luận của V.I. Lênin, Hồ Chí Minh về báo chí); phương pháp tổng hợp, so sánh và quan sát thực tiễn nhằm làm rõ thực trạng hoạt động báo chí trong bối cảnh chuyển đổi số, từ đó đề xuất các giải pháp nâng cao hiệu quả của báo chí trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

3. Kết quả nghiên cứu và thảo luận

3.1. Báo chí cách mạng - “bình chủng” tiên phong trên mặt trận tư tưởng

Sứ mệnh của báo chí trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng không phải là một khái niệm mới mẻ, mà đã được đúc kết từ những di sản lý luận kinh điển của phong trào cộng sản quốc tế. Trong tác phẩm *Làm gì?* (1902), V.I. Lênin đặt nền móng cho việc xây dựng một chính đảng vô sản kiểu mới, trong đó nhấn mạnh vai trò đặc biệt quan trọng của báo chí cách mạng. Lênin kịch liệt phê phán những trào lưu cơ hội chủ nghĩa, những tư tưởng đòi hỏi “tự do phê bình” mà thực chất là âm mưu biến đảng dân chủ xã hội thành một đảng cải lương, đưa hệ tư tưởng tư sản vào phong trào công nhân. Để chống lại nguy cơ “tự phát” và sự thâm nhập của chủ nghĩa cơ hội, Lênin khẳng định đấu tranh trên mặt trận tư tưởng là ưu tiên hàng đầu, và báo chí là vũ khí trực diện nhất để truyền bá hệ tư tưởng xã hội chủ nghĩa.

Theo quan điểm của Lênin, một tờ báo chính trị toàn quốc không chỉ là công cụ tuyên truyền, mà còn là “giàn giáo” bao quanh công trình cách mạng, có chức năng tổ chức, liên kết, giáo dục phong trào và làm tan rã chế độ

thù địch. “Tờ báo ấy giống như một bộ phận của cái bể khổng lồ thổi cho mỗi tia lửa của cuộc đấu tranh giai cấp và của sự phẫn nộ trong nhân dân bùng lên thành một đám cháy chung” (V.I. Lênin, 1975). Báo *Tia lửa* (Iskra) do chính Người sáng lập là minh chứng sống động cho việc sử dụng báo chí để giương cao ngọn cờ lý luận, vạch trần tư tưởng thỏa hiệp, và thống nhất hàng ngũ cách mạng. Lênin cũng yêu cầu xây dựng một đội ngũ “những người làm báo chuyên nghiệp”, có bản lĩnh lý luận sắc bén, kiên định lập trường giai cấp, tuyệt đối không để tư tưởng trung gian hay cải lương len lỏi vào nội dung tuyên truyền. Đồng thời, báo chí phải đặt dưới sự lãnh đạo tuyệt đối của Đảng, là trung tâm tổ chức của Đảng để giữ vững tính đảng trong công tác tư tưởng.

Kế thừa di sản triết lý ấy, Chủ tịch Hồ Chí Minh - người khai sinh nền báo chí cách mạng Việt Nam - đã luôn coi làm báo không phải là hoạt động nghề nghiệp thuần túy mà là phương tiện để làm cách mạng. Ngay từ năm 1925, với việc xuất bản tờ báo *Thanh Niên*, Người đã sử dụng báo chí như công cụ sắc bén để truyền bá Chủ nghĩa Mác - Lênin vào Việt Nam, chuẩn bị về tư tưởng và tổ chức cho sự ra đời của Đảng. Chủ tịch Hồ Chí Minh căn dặn: “Cán bộ báo chí cũng là chiến sỹ cách mạng”; “Cây bút, trang giấy là vũ khí sắc bén của họ” (Hồ Chí Minh, 2011); “Chiến sỹ ở các mặt trận thì dùng súng chống địch, các bạn thì dùng bút chống địch” (Hồ Chí Minh, 2011). Người yêu cầu những người làm báo phải có lập trường chính trị vững chắc, sử dụng ngòi bút để “phò chính, trừ tà”, đập tan mọi âm mưu của kẻ thù: “Chính vì thế, cho nên, tất cả những người làm báo (người viết, người in, người sửa bài, người phát hành...) phải có lập trường chính trị vững chắc. Chính trị phải làm chủ. Đường lối chính trị đúng thì những việc khác mới đúng được. Cho nên các báo chí của ta đều phải có đường lối chính trị đúng” (Hồ Chí Minh, 2011); đồng thời “Báo chí của ta thì cần phải phục vụ nhân dân lao động, phục vụ chủ nghĩa xã hội, phục vụ cho đấu tranh thực hiện thống nhất nước nhà, cho hòa bình thế giới... Báo chí ta không phải để cho một số ít người xem, mà để phục vụ nhân dân, để tuyên truyền, giải thích đường lối, chính sách của Đảng và Chính phủ, cho nên phải có tính chất quần chúng và tinh thần chiến đấu” (Hồ Chí Minh, 2011).

Xuyên suốt một thế kỷ đồng hành cùng dân tộc, báo chí cách mạng Việt Nam đã luôn hoàn thành xuất sắc sứ mệnh này. Từ thời kỳ kháng chiến cứu quốc đến công

cuộc Đổi mới, báo chí luôn là lực lượng đi đầu. Trong thời kỳ đầu Đổi mới, cố Tổng Bí thư Nguyễn Văn Linh đã sử dụng báo chí như “binh chủng đặc biệt” - vũ khí trong cuộc chiến không tiếng súng để “phá tan sự im lặng” trước những trì trệ của cơ chế cũ. Dùng sức mạnh công luận để tấn công vào tiêu cực qua loạt bài “Những việc cần làm ngay”, khơi dậy tinh thần nhìn thẳng vào sự thật, góp phần làm trong sạch nội bộ Đảng và củng cố niềm tin của nhân dân. Ngày nay, vai trò đó tiếp tục được Đảng ta khẳng định mạnh mẽ, coi báo chí là một bộ phận không thể tách rời của nền tảng tư tưởng, là công cụ giám sát, phản biện xã hội, và là vũ khí chống lại sự suy thoái, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Trong kỷ nguyên số, báo chí cách mạng tiếp tục giữ vai trò là “binh chủng đặc biệt” trên mặt trận tư tưởng - văn hóa, đồng thời gánh vác sứ mệnh trọng yếu trong công tác xây dựng Đảng như:

Thứ nhất, báo chí giữ vai trò tiên phong trong định hướng tư tưởng và giáo dục chính trị, truyền bá chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đưa đường lối, chủ trương của Đảng thấm thấu vào đời sống xã hội, chuyển hóa nhận thức thành niềm tin, ý chí và động lực hành động của quần chúng nhân dân.

Thứ hai, báo chí là kênh giám sát và phản biện xã hội, góp phần kiểm soát quyền lực, kịp thời phát hiện những biểu hiện suy thoái, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, tham nhũng, tiêu cực ngay từ sớm, từ xa. “Chú trọng nâng cao tính tư tưởng, phát huy mạnh mẽ chức năng thông tin, giáo dục, tổ chức và phản biện xã hội của các phương tiện thông tin đại chúng vì lợi ích của nhân dân và đất nước...” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2011).

Thứ ba, báo chí giữ vai trò xung kích trên mặt trận đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, trực diện phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, chủ động xây dựng và lan tỏa dòng thông tin chính thống, tạo “lá chắn tư tưởng” vững chắc trước các luồng thông tin xấu độc trên không gian mạng.

3.2. Bối cảnh mới và những thách thức đối với báo chí trong kỷ nguyên số

Trong kỷ nguyên số, báo chí cách mạng đang phải đối mặt với những thách thức phi truyền thống vô cùng khốc liệt, đe dọa trực tiếp đến sứ mệnh bảo vệ nền tảng tư tưởng.

Thứ nhất, sự tấn công tinh vi, toàn diện của các thế lực thù địch trên không gian mạng

Không gian số hiện nay đã bị các thế lực thù địch biến thành “trận địa” chính để lan truyền thông tin xấu

độc, xuyên tạc lịch sử, gieo rắc hoài nghi nhằm lật đổ chế độ. Sự phát triển của trí tuệ nhân tạo (AI) và công nghệ deepfake đã cho phép chúng tạo ra các chiến dịch bài bản, giả mạo phát ngôn của lãnh đạo cấp cao, lan truyền tin giả với tốc độ chóng mặt, để lại hậu quả khôn lường về mặt nhận thức. Chúng tấn công có chủ đích vào từng nhóm đối tượng cụ thể: Kích động sự hoang mang trong giới trẻ bằng hàng chục nghìn bài viết và video trên TikTok, YouTube; lan truyền tin giả về “thu hồi đất” để xúi giục nông dân; hoặc tung hỏa mù về “đa nguyên, đa đảng” xuyên tạc vai trò lãnh đạo của Đảng nhằm làm dao động giới trí thức (Lê Quốc Minh, 2025). Không một lĩnh vực nhạy cảm nào bị bỏ qua, từ việc xuyên tạc các chỉ số kinh tế nhằm làm suy giảm niềm tin nhà đầu tư, vu khống đàn áp tự do tôn giáo, cho đến việc bôi nhọ hình ảnh Quân đội nhân dân Việt Nam.

Thứ hai, sự trỗi dậy của chủ nghĩa cơ hội dưới những hình thức nguy trang mới

Trong thời đại “đa nguyên thông tin”, chủ nghĩa cơ hội không xuất hiện dưới dạng đối kháng trực diện mà lẫn lút dưới danh nghĩa “tự do ngôn luận”, “phản biện xã hội”. Một bộ phận người làm báo do thiếu rèn luyện đã phai nhạt bản lĩnh chính trị, ngộ nhận rằng phản biện là phải đứng ngoài lập trường giai cấp. Họ tiếp nhận thiếu chọn lọc các giá trị phương Tây, cổ súy phi chính trị hóa báo chí, xa rời tôn chỉ mục đích. Sự lệch chuẩn này còn biểu hiện ở tình trạng thương mại hóa, chạy theo view, giật gân, câu khách để tối ưu hóa nguồn thu, làm lu mờ nhiệm vụ chính trị và tạo kẽ hở cho thông tin thù địch xâm nhập. Những hiện tượng “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” ngay trong chính nội bộ các cơ quan báo chí là một mối đe dọa từ bên trong, làm suy yếu sức mạnh chiến đấu của nền báo chí cách mạng (Lê Mậu Lâm, 2022).

Thứ ba, sự tụt hậu về tư duy quản trị và công nghệ thông tin

Một điểm nghẽn lớn hiện nay là phương thức lãnh đạo đối với báo chí ở một số nơi vẫn nặng về quản lý hành chính, can thiệp sự vụ, thiếu tầm nhìn quản trị tiên tiến. Cơ quan báo chí thường rơi vào thế bị động, chạy theo giải quyết hậu quả của tin giả thay vì chủ động kiến tạo thông tin. Bên cạnh đó, việc thiếu vắng một “hệ sinh thái số đồng bộ” khiến hệ thống báo chí thiếu các công cụ phân tích dữ liệu lớn (Big Data) để nắm bắt tâm lý xã hội theo thời gian thực. Cùng với đó là sự chi phối mạnh mẽ của các thuật toán xuyên biên giới do các tập đoàn công nghệ nước ngoài kiểm soát, đe dọa nghiêm trọng

đến chủ quyền thông tin quốc gia và làm suy giảm khả năng tự chủ chiến lược của báo chí trong nước. Phần lớn báo chí hiện nay đang bị “bắt con tin” bởi thuật toán của Facebook, Google, TikTok. Việc chạy đua “câu view” thương mại đã tạo ra một nghịch lý kinh tế: Báo chí tự làm suy giảm tính chiến đấu và chất lượng nội dung chính trị để đổi lấy doanh thu quảng cáo ít ỏi đang bị các tập đoàn xuyên biên giới bóp nghẹt.

Thứ tư, những khó khăn từ công cuộc quy hoạch và tinh gọn bộ máy

Thực hiện Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí theo (NQ18/NQ-TW, NQ43/NQ-TW), hệ thống báo chí đang trải qua một cuộc cách mạng tinh gọn chưa từng có, việc giảm 38 cơ quan báo chí, gần 100 tạp chí và 33 đài phát thanh - truyền hình, ảnh hưởng trực tiếp tới gần 18.000 nhân sự (Phùng Minh, 2025). Đây là một cuộc chuyển dịch khốc liệt, đòi hỏi sự ổn định về tư tưởng và năng lực thích ứng cao độ của đội ngũ người làm báo. Tính đến tháng 11/2025 các cơ quan báo chí, bộ máy, giảm từ 884 xuống 778 cơ quan (TTXVN/Vietnam+, 2025). Mặc dù đây là quá trình tất yếu để xây dựng lực lượng “tinh nhuệ”, nhưng trong giai đoạn “quá độ”, sự xáo trộn về tổ chức, nhân sự đã gây ra tâm lý hoang mang, làm giảm “độ phủ” của thông tin chính thống và tạo ra những lỗ hổng tạm thời để các thế lực thù địch lợi dụng chống phá. Đặc biệt, việc cắt giảm biên chế và chuyển đổi cơ quan báo chí khiến nhiều phóng viên, biên tập viên còn khó khăn về thu nhập và thiếu động lực, tạo cơ hội “tự diễn biến” ngay trong cơ quan báo chí. Như vậy, báo chí cách mạng đang đối mặt với sức ép truyền thông đa chiều và chính sách đổi mới. Trong khi Nghị quyết Trung ương 4 (các khóa XI - XIII) nhiều lần cảnh báo “suy thoái tư tưởng, đạo đức, lối sống” là “nguy cơ trực tiếp đe dọa sự tồn vong của Đảng và chế độ” thì chính báo chí phải là lá chắn thép kiên cố trước các luồng thông tin độc hại.

3.3. Giải pháp phát huy vai trò tiên phong và sứ mệnh kiến tạo của báo chí cách mạng trong kỷ nguyên số

Trước những thách thức mang tính thời đại, báo chí cách mạng Việt Nam phải vươn lên mạnh mẽ, biến nguy cơ thành thời cơ, khẳng định sứ mệnh lịch sử trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. Tổng Bí thư Tô Lâm đã nhấn mạnh, báo chí không chỉ là nhân chứng của lịch sử, mà phải là lực lượng xung kích đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng, đồng hành với những bước đi lớn của Đảng,

khơi dậy khát vọng phát triển trong mọi tầng lớp nhân dân.

Hiện nay, báo chí vẫn giữ vững vai trò là công cụ truyền truyền chiến lược, giữ gìn niềm tin xã hội. Báo chí cách mạng không thể mãi đuổi theo để phản bác tin giả, mà phải chủ động “lấy cái đẹp dẹp cái xấu”, lấp đầy những “khoảng trống thông tin” bằng nội dung tích cực, chính thống. Lan tỏa thông tin chính thống là quá trình định hướng nhận thức, đòi hỏi thông tin phải hội tụ ba yếu tố cốt lõi: đúng (chuẩn xác, khách quan), nhanh (kịp thời, bám sát dư luận) và hấp dẫn (phù hợp với thói quen tiếp nhận số). Báo chí phải sáng tạo các chiến dịch truyền thông đa nền tảng, đưa đường lối, nghị quyết của Đảng hóa thân vào đời sống thông qua các hình thức hiện đại như infographic, video ngắn, podcast, báo chí dữ liệu. Dù đối mặt với áp lực lớn, thực tiễn cho thấy báo chí chính thống hoàn toàn có thể chiến thắng trên mặt trận truyền thông mới nếu có chiến lược đúng đắn. Điển hình như chiến dịch của Báo Nhân Dân trên TikTok đã đạt 150.000 lượt tiếp cận chỉ trong 48 giờ, (Lê Quốc Minh, 2025), chứng minh rằng nội dung chính thống vẫn có sức hút mãnh liệt nếu được thể hiện bằng ngôn ngữ và công nghệ hiện đại. Các chuyên trang tương tác về Chiến thắng Điện Biên Phủ hay tuyên truyền về kỷ nguyên vươn mình là minh chứng rõ nét cho việc khi báo chí chủ động đổi mới, nó hoàn toàn có thể chiếm lĩnh không gian số và thu hút giới trẻ. Trong cuộc chiến chống tham nhũng và tiêu cực, báo chí tiên phong điều tra, phanh phui các vụ sai phạm, giữ cho Đảng “trong sạch, vững mạnh”. Các chuyên mục phóng sự điều tra của *Tuổi Trẻ*, *Thanh Niên*, *Zing*, *VTV* đã chứng minh vai trò quan trọng này.

Đấu tranh chống chủ nghĩa cơ hội và các quan điểm sai trái là đấu tranh trên mặt trận lý luận. Do đó, báo chí phải nâng tầm tính chiến đấu, tính khoa học, sử dụng lý luận Mác - Lênin làm ngọn đuốc soi đường để bóc trần bản chất của những luận điệu thù địch. Như Lênin đã chỉ dẫn, không có lý luận cách mạng thì không thể có phong trào cách mạng; báo chí phải cung cấp luận cứ khoa học sắc bén, phân tích sâu sắc nội hàm các quan điểm sai trái để công chúng tự hình thành “kháng thể xã hội”, nhận diện và bác bỏ cái xấu. Đồng thời, báo chí phải thực hiện tốt chức năng giám sát, phản biện xã hội, là bộ lọc để hoạch định và giám sát việc thực thi nghị quyết, kịp thời chỉ ra các “điểm nghẽn” cản trở sự phát triển để giúp Đảng, Nhà nước kịp thời tháo gỡ. Các tác phẩm xuất sắc tại Giải báo chí Búa liềm vàng đã chứng minh khả năng

của báo chí trong việc đi sâu vào những vấn đề phức tạp, phản ánh chân thực ý Đảng, lòng dân, như việc tuyên truyền dự án Vành đai 4 ở Hà Nội hay cuộc đấu tranh chống tham nhũng.

Để phát huy vai trò tiên phong và sứ mệnh kiến tạo của báo chí cách mạng trong kỷ nguyên số cần tập trung vào một số giải pháp sau:

Một là, đổi mới phương thức lãnh đạo và quản trị báo chí

Đảng cần đổi mới phương thức lãnh đạo đối với báo chí theo hướng tập trung vào tầm nhìn chiến lược và định hướng chính trị lớn, thay vì can thiệp quá sâu vào sự vụ vi mô. Việc thiết lập và thể chế hóa cơ chế phản hồi chính sách là vô cùng cấp thiết, nhằm biến báo chí thành kênh thực hành dân chủ thực chất, giám sát quyền lực và đo lường sự đồng thuận của nhân dân. Bên cạnh đó, công cuộc tinh gọn bộ máy hiện nay cần được nhận thức như một bước thanh lọc mang tính tất yếu, nhằm thu gọn đầu mối, khắc phục tình trạng phân tán, chồng chéo thông tin. Đây là cơ hội vàng để kiến tạo các cơ quan báo chí chủ lực đa phương tiện, chuyên nghiệp, đủ sức chi phối thông tin trên không gian mạng và vươn tầm cạnh tranh quốc tế.

Đồng thời, các cơ quan chỉ đạo, quản lý báo chí cần chuyển dịch từ tư duy quản lý hành chính đơn thuần sang quản trị thông tin chủ động. Điều này đòi hỏi quy trình phê duyệt nội dung phải được đổi mới, ưu tiên chiều sâu lý luận và sự sáng tạo; khuyến khích các cơ quan báo chí chủ động đề xuất các chiến dịch truyền thông lớn thay vì chỉ tác nghiệp bị động theo sự kiện. Đặc biệt, cần hoàn thiện hành lang pháp lý để kiểm soát quyền lực truyền thông xuyên biên giới, buộc các tập đoàn công nghệ tuân thủ pháp luật Việt Nam, qua đó bảo vệ vững chắc chủ quyền thông tin quốc gia.

Hai là, đột phá về công nghệ lõi và xây dựng nền tảng quản trị thông tin quốc gia (NIGP)

Chuyển đổi số trong báo chí không chỉ dừng lại ở việc số hóa quy trình, mà phải là một cuộc chuyển đổi sâu sắc về chất. Giải pháp trọng tâm là xây dựng Trung tâm Nền tảng quản trị thông tin quốc gia (NIGP) và trung tâm dữ liệu báo chí quốc gia, ứng dụng mạnh mẽ dữ liệu lớn (Big Data) và trí tuệ nhân tạo (AI). Hệ sinh thái số đồng bộ này - điển hình như Hệ thống quản lý thông tin truyền thông (Media Info Hub) liên kết giữa báo Đảng và chính quyền - sẽ giúp theo dõi tâm lý dư luận theo thời gian thực, đánh giá rủi ro và tự động cảnh báo, nhận diện

để phản bác nhanh các luồng thông tin xấu độc từ sớm, từ xa.

Cùng với việc thiết lập hạ tầng, báo chí cần chủ động “tấn công” để kiến tạo môi trường số lành mạnh. Các cơ quan báo chí phải phối hợp chặt chẽ với các bộ, ngành chức năng, vận dụng nghiêm Luật An toàn thông tin và Luật Báo chí để giám sát, ngăn chặn kịp thời tin giả và các tài khoản phản động. Song song đó, cần khuyến khích phát triển các nền tảng truyền thông xã hội trong nước và hiện đại hóa hình thức tuyên truyền (video, infographic, podcast) để nâng cao năng lực cạnh tranh, tạo thế trận tư tưởng vững chắc trước các luồng thông tin thù địch.

Ba là, xây dựng cơ chế tài chính chiến lược

Sự tồn vong của đạo đức báo chí và khả năng thực hiện nhiệm vụ chính trị gắn liền với bài toán kinh tế. Để ngăn chặn xu hướng “thị trường hóa”, Nhà nước và các tổ chức chủ quản cần thiết kế chế độ tài chính mới: chuyển dần ngân sách sang đầu tư cho dự án truyền thông trọng điểm, hỗ trợ báo chí sáng tạo. Hiện nay, nguồn thu từ quảng cáo và các dịch vụ truyền thông của nhiều cơ quan báo chí đang suy giảm mạnh, khiến hoạt động của các cơ quan báo chí gặp không ít khó khăn, đặc biệt là đối với các đơn vị thực hiện cơ chế tự chủ tài chính nhóm 1 và nhóm 2 theo Nghị định số 60/2021/NĐ-CP ngày 21/6/2021 của Chính phủ về cơ chế tự chủ tài chính của đơn vị sự nghiệp công lập. Trong bối cảnh đó, Chính phủ đã ban hành Chỉ thị số 09/CT-TTg ngày 31/3/2021 và Chỉ thị số 07/CT-TTg ngày 21/3/2023, yêu cầu các cơ quan chủ quản báo chí tăng cường quán triệt, tạo điều kiện để cơ quan báo chí thực hiện tốt nhiệm vụ thông tin, tuyên truyền phục vụ nhiệm vụ chính trị và cung cấp thông tin thiết yếu cho xã hội. Đồng thời, Bộ Thông tin và Truyền thông đã ban hành Thông tư số 18/2021/TT-BTTTT ngày 30/11/2021 quy định định mức kinh tế - kỹ thuật đối với hoạt động báo in và báo điện tử; Công văn số 3355/BTTTT-CBC gửi nhiều cơ quan, tổ chức Trung ương nhằm kiến nghị và đề xuất các giải pháp tháo gỡ khó khăn cho hoạt động báo chí trong giai đoạn hiện nay (Bảo Thắng, 2026). Đột phá nằm ở việc thành lập *Quỹ phát triển báo chí chiến lược quốc gia*, có thể được trích lập từ nguồn thu thuế dịch vụ số và quảng cáo xuyên biên giới, kết hợp với các “Quỹ ủy thác thông tin” theo phương châm xã hội hóa. Thông qua cơ chế “đặt hàng nhiệm vụ chính trị” với nguồn lực tương xứng, các cơ quan báo chí chủ lực sẽ được giải phóng khỏi áp lực tự chủ thương mại, từ đó tập trung toàn lực sản xuất các tác

phẩm chính luận chuyên sâu, sáng tạo nhằm bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Ngoài ra, cần xây dựng chính sách đãi ngộ đặc thù, tăng phụ cấp cho đội ngũ phóng viên tuyến đầu và trí thức báo chí, nhằm giữ chân nhân tài và ngăn chặn tình trạng “chảy máu chất xám” sang các khu vực truyền thông tư nhân.

Bốn là, bồi đắp và rèn luyện đội ngũ “nhà báo chuyên nghiệp, hiện đại”

Nhân tố con người luôn mang tính quyết định. Kế thừa tư tưởng của V.I. Lênin về những nhà cách mạng chuyên chính trên mặt trận tư tưởng, chúng ta cần đào tạo một thế hệ nhà báo vừa có bản lĩnh chính trị kiên định, vừa tinh thông nghiệp vụ, đạo đức trong sáng, và làm chủ công nghệ số. Một “tiền đề” quan trọng để báo chí trung thành với Đảng là đội ngũ nhà báo có lập trường vững vàng, đạo đức trong sáng. Các cơ quan đào tạo, Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương và Hội Nhà báo cần phối hợp tổ chức các lớp học nghị quyết, học tập tư tưởng Hồ Chí Minh thường xuyên cho phóng viên, biên tập viên; thực thi quy định về tiêu chuẩn viên chức quản lý báo chí theo Điều lệ Đảng (không giao báo chí cho đảng viên không đủ chuẩn). Đồng thời khuyến khích phóng viên tích cực tham gia các sáng kiến chuyên môn, đấu tranh phê phán khuynh hướng “câu view” thiếu lành mạnh, gắn bó lợi ích Đảng với nghề nghiệp.

Các trường báo chí, trung tâm bồi dưỡng chính trị và Hội Nhà báo cần phổ biến hệ thống đạo đức nghề nghiệp nghiêm túc (không lợi dụng nghề báo vì lợi ích cá nhân, sẵn sàng từ chức nếu vi phạm uy tín...). Lên án mạnh mẽ những hành vi vi phạm đạo đức như “chạy bài, giữ bài”, đề cao tiêu chí phê phán cái sai bằng minh bạch. Thực hiện chủ trương “tuyên dương kỷ luật phóng viên” (đón roi cho vi phạm, thường khuyến khích sáng tạo), đồng thời phát động phong trào phóng viên hóa lãnh đạo (lãnh đạo cơ quan báo chí cũng phải tham gia tác nghiệp, viết bài). Điều này vừa tạo tính gương mẫu, vừa gia tăng sự tin cậy của công chúng. Như Nghị quyết Đại hội XIII đã chỉ đạo, “đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ trí thức và nhân lực chất lượng cao, tiêu biểu” là nhân tố quan trọng cho sự phát triển.

Như vậy, báo chí cách mạng phải vừa trung thành tư tưởng, vừa chủ động đổi mới về phương tiện và phong cách, phù hợp với xu thế “cách mạng 4.0”. Báo chí là “chiến sĩ tiên phong” trên mặt trận tư tưởng, thấm nhuần mục tiêu giải phóng dân tộc gắn với chủ nghĩa xã hội.

4. Kết luận

Nhìn lại chặng đường hơn 100 năm vẻ vang, báo chí cách mạng Việt Nam đã luôn hoàn thành xuất sắc sứ mệnh lịch sử mà Đảng và nhân dân giao phó. Trong “kỷ nguyên vươn mình của dân tộc”, cuộc đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng không chỉ là bảo vệ hệ tư tưởng cốt lõi, mà chính là bảo vệ con đường bút phá, bảo vệ khát vọng phát triển phồn vinh của đất nước. Sự lãnh đạo trực tiếp, toàn diện của Đảng là nhân tố quyết định mọi thắng lợi của nền báo chí. Trước những biến thiên của thời đại công nghệ số và sự chống phá tinh vi của các thế lực thù địch, báo chí cách mạng phải không ngừng tự đổi mới, nâng tầm tư duy quản trị, làm chủ công nghệ, và giữ vững bản lĩnh giai cấp. Bằng việc kiến tạo dòng chảy thông tin chủ lưu rực rỡ, đập tan mọi âm mưu xuyên tạc, một nền báo chí tinh gọn, chuyên nghiệp, nhân văn và hiện đại sẽ thổi bùng lên ngọn lửa đoàn kết, củng cố niềm tin sắt đá của toàn dân vào sự nghiệp cách mạng, góp phần hiện thực hóa mục tiêu vĩ đại: Đưa Việt Nam trở thành quốc gia phát triển, thu nhập cao theo định hướng xã hội chủ nghĩa vào năm 2045./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bảo Thắng. (2026). *Đề nghị cơ quan chủ quản tăng cường đặt hàng cho cơ quan báo chí*. <https://nongnghiepmoitruong.vn/de-nghi-co-quan-chu-quan-tang-cuong-dat-hang-cho-co-quan-bao-chi-d359344.html>
2. Đặng Quang Định. (2021). *Quan điểm của V.I.Lênin về báo chí: Giá trị lý luận và thực tiễn đối với báo chí cách mạng Việt Nam hiện nay*: Tạp chí Khoa học Chính trị. (Trích dẫn nội dung: V.I. Lênin (1902). Nhiệm vụ cấp bách của phong trào công nhân).
3. Hồ Chí Minh. (2011). *Toàn tập*. Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật. T.5, tr.210. T.12, tr.166. T.13, tr.436,466.
4. V.I. Lênin. (1975). *Toàn tập*. Nxb. Tiến bộ. T.6, tr. 218.
5. Nghị quyết số 04 - NQ/TW (khóa XII) ngày 30/10/2016 về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi suy thoái tư tưởng, đạo đức, lối sống (Số 04-NQ/TW, 2016). Đảng Cộng sản Việt Nam. dangcong-san.vn
4. Nghị quyết số 35 - NQ/TW ngày 22/10/2018 về tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới (Số 35-NQ/TW, 2018). Đảng Cộng sản Việt Nam.
5. Nghị quyết số 80 - NQ/TW ngày 07/01/2026 của Bộ Chính trị về phát triển văn hóa Việt Nam (Số 80-NQ/TW, 2026). Đảng Cộng sản Việt Nam.
6. Lê Mậu Lân. (2022). Vai trò báo chí trong xây dựng, chỉnh đốn Đảng. <https://nhandan.vn/vai-tro-bao-chi-trong-xay-dung-chinh-don-dang-post700409.html>
7. Lê Quốc Minh. (2025). *Phát huy vai trò của báo chí trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng*. https://www.tapchiconsan.org.vn/web/guest/da-tranh-phan-bac-cac-luan-dieu-sai-trai-thu-dich/chi-tiet/-/asset_publisher/YqSB2JpnYto9/content/pha-huy-vai-tro-cua-bao-chi-trong-bao-ve-nen-tang-tu-tuong-cua-dang
8. Báo dân trí. (2025). *Giảm 38 báo, gần 100 tạp chí, 33 đài phát thanh - truyền hình*. <https://dantri.com.vn/thoi-su/giam-38-bao-gan-100-tap-chi-33-dai-phat-thanh-truyen-hinh-20250626170829839.htm>
9. Báo điện tử Chính phủ. (2025). *Viet Nam has nearly 80 million Internet users*.
10. Thông tấn xã Việt Nam. (2024). *Báo cáo Internet, Viễn thông Việt Nam 2024 (VNNIC)*.